

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/23/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6418203657
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6418203657.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa K. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom u matky, dieťa rodičov: matky B. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. XXX, okres T. a otca Z. D., nar. XX. 2. XXXX, trvale bytom A., H. A., XXXX/X, Česká republika, o návrhu na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 26P/162/2018 zo dňa 28. 01. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu potvrdzuje s tým, že zvýšené výživné za obdobie od 15. 08. 2018 do 02. 10. 2018 spolu v sume 245,- €, ako aj zameškané výživné za obdobie od 15. 08. 2018 do 02. 10. 2018 v sume 134,04 €, je otec povinný platiť vopred k rukám B. Z., matky maloletej K. Z. a zvýšené výživné za obdobie od 03. 10. 2018, ako aj zameškané výživné za obdobie od 03. 10. 2018 do 31. 01. 2019 v sume 393,46 €, vopred k rukám K. Z., dcéry.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil otcovi maloletej povinnosť platiť výživné na maloletú dcéru vo výške 150,- € mesačne od 15. 08. 2018 so splatnosťou vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k jej rukám, nedoplatok na výživnom splatnom za obdobie od 15. 08. 2018 do 31. 01. 2019 v sume 527,50 € otcovi povolil zaplatiť v splátkach po 20,- € mesačne splatnými spolu s bežným výživným k rukám dcéry s tým, že omeškanie so zaplatením čo i len jednej splátky bude mať za následok splatnosť celého nedoplatku. V prevyšujúcej časti súd návrh na zvýšenie výživného zamietol. Ďalším výrokom deklaroval, že týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/222/09-37 zo dňa 18. 11. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/5/2010 zo dňa 11. 02. 2010 a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, rozhodol tak o návrhu matky v čase podania návrhu maloletej K. Z., ktorým sa domáhala zvýšenia výživného zo sumy 66,39 € mesačne na sumu 200,- € mesačne počnúc od 01. 01. 2018. Návrh matky na zvýšenie výživného považoval za dôvodný, keď porovnávajúc rozhodujúce okolnosti v čase predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami zistenými v súčasnej dobe zistil, že došlo k podstatným zmenám pomerov na strane dieťaťa, ako aj rodičov. K. Z. bola v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu vo veku 9 rokov a navštevovala 3. triedu ZŠ, v súčasnosti už dovŕšila vek 18 rokov a študuje v 3. ročníku Strednej odbornej školy pedagogickej. Výdavky na jej výživu sa zásadným spôsobom zvýšili z dôvodu vyššieho veku, školskej dochádzky na strednej škole, ako i v dôsledku výrazného nárastu celkových životných nákladov. Hoci už dosiahla vek 18 rokov, vyživovacia povinnosť ku nej stále trvá, nakoľko ešte nenadobudla schopnosť sama sa živiť a pokračuje v riadnom dennom stredoškolskom štúdiu. Matke oproti minulosti pribudla vyživovacia povinnosť k synovi F. C., nar. XX. XX. XXXX. Príjem matky sa zvýšil, keďže okrem čiastočného invalidného dôchodku začala vykonávať prácu i na živnosť. Pribudli jej výdavky na splácanie

hypoúverov na bývanie: Slovenská poisťovňa, a. s. - splátky po 134,32 € mesačne a Všeobecná úverová banka, a. s. - splátky po 151,69 € mesačne. Na strane otca došlo ku zvýšeniu jeho vyživovacej povinnosti na maloletú dcéru X. na 2.000,- Kč mesačne, vyživovacia povinnosť na bývalú manželku mu však zrejme odbudla. Pracuje stále ako vodič autobusu a jeho čistý zárobok činí v priemere 26.000,- Kč mesačne. Oproti minulosti sa jeho priemerný čistý príjem zvýšil o cca 82 %. Jeho príjem predstavuje po prepočítaní kumulatívnym ročným kurzom za rok 2018 1.013,- €. Súd zvýšil výživné na sumu 150,- € mesačne, ktorú sumu považoval za primeranú a zodpovedajúcu zmeneným pomeroch účastníkov, veku dieťaťa, ako i jeho oprávneným potrebám. Pri rozhodovaní okresný súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že K. Z. dochádza denne do školy okolo 50 km (X. - F. a späť) a že otec sa okrem platenia výživného na potrebách dieťaťa žiadnou inou formou nepodieľa. Keďže súd mal za to, že matkou žiadané výživné 200,- € mesačne je neprimerane vysoké s ohľadom na príjem otca i jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť vo zvyšku okresný súd návrh zamietol.

2. Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 121, § 154 a 155 CMP.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP) otec K. Z.. Poukázal na to, že menovaná dňom 03. 10. 2018 nadobudla plnoletosť, takže za ňu už nemôže konať navrhovateľka ako jej zákonná zástupkyňa. Tento nedostatok nie je možné zhojiť tým, že dcéra pri prvom výsluchu vysloví s návrhom matky súhlas a až na pojednávaní súdu oznámi, že od svojej plnoletosti požaduje výživné vo výške uvedenej v návrhu, tak ako tento postup akceptoval súd prvého stupňa. Namietal, že súd sa v otázke jeho priemerného čistého zárobku uspokojil len s jeho približným údajom o výške tohto zárobku bez toho, aby si vyžiadal príslušnú správu od jeho zamestnávateľa. K odvolaniu preto priložil potvrdenie zamestnávateľa o výške jeho mesačných príjmov za obdobie od januára 2018 do januára 2019, z ktorého vyplýva, že jeho priemerný čistý mesačný príjem za uvedené mesiace je 23.553,- Kč.

4. X. Z. vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že s odvolaním nesúhlasí, poukázala na to, že odvolateľ hovorí len o svojej finančnej situácii, o svojich výdavkoch a pritom nikdy nepomyslel na ňu, či nepotrebuje peniaze na lieky, jedlo a výdavky do školy, cestovné, oblečenie.

5. Matka oprávnenej K. Z. vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu taktiež uviedla, že s odvolaním nesúhlasí, aj keď dcéra dovŕšila plnoletosť, zo zákona sú rodičia povinní sa starať o svoje deti, pokiaľ navštevujú školu.

6. Otec K. Z. vo svojom následnom vyjadrení uviedol, že nijako nespochybňuje povinnosti rodičov pri splnení zákonných podmienok plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu aj po nadobudnutí jeho plnoletosti, namieta len, že dosiahnutím plnoletosti dieťaťa zaniká zákonné zastúpenie dieťaťa jeho rodičmi, keďže dieťa má plnú procesnú spôsobilosť samé konať. Uviedol, že zotrváva na svojom stanovisku v odvolaní, že rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje žiadne relevantné údaje, na základe ktorých by mohli byť urobené objektívne závery o odôvodnených potrebách dcéry a majetkových a zárobkových pomeroch oboch rodičov.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Okresný súd správne vo veci rozhodol o zvýšení výživného podľa ust. § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, keď vykonaným dokazovaním zistil, že od ostatného rozhodnutia o výživnom došlo k podstatným zmenám pomeroch, tak na strane, či už maloletej (neskôr už plnoletej) K. Z.), alebo aj na strane jej rodičov. Správne súd v konaní posudzoval, či od ostatného rozhodnutia došlo k takej podstatnej zmene pomeroch na strane účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zmenu predošlého rozhodnutia o výživnom. Zmenou pomeroch sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej, či druhej strane, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Ide o také zvýšenie, či zníženie zárobku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomeroch môže byť napr. aj vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie, alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného a pod. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa časove končí vtedy, keď sú sami schopní sa živiť. Veková hranica 18 rokov je významná len z formálneho hľadiska, lebo do plnoletosti dieťaťa bude možné

začať konanie o určenie výživného aj bez návrhu účastníka. Pôjde tu teda o konanie ex offo, kým po dovŕšení plnoletosti sa začne len na návrh oprávneného. Zákon o rodine zabezpečuje deťom výživné od ich rodičov do toho času, pokiaľ nie sú deti sami schopné sa živiť, nerozoznáva pritom deti maloleté a plnoleté a z hľadiska veku detí tieto nároky nediferencuje. Podmienky nároku maloletého aj plnoletého dieťaťa na výživné sú celkom rovnaké a veková hranica 18 rokov je významná len z hľadiska procesno-právneho. Do plnoletosti dieťaťa možno konanie o určenie výživného začať aj bez návrhu účastníka, kým po dovŕšení plnoletosti bude začaté len na návrh oprávneného. Rozhodnutie súdu ale, ktorým bola určená rodičom výška výživného pre dieťa počas maloletosti, nestráca účinnosť ani po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa, ani nie je potrebné po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa podávať nový návrh na určenie výživného, ak podmienky pre trvanie vyživovacej povinnosti ďalej trvajú, preto nie sú dôvody preto, aby súd pri rozhodovaní o výživnom pre maloleté dieťa obmedzoval plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu už vopred na dosiahnutie plnoletosti (porovnaj rozhodnutie uverejnené pod č. 100/1967 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR). Takýto prístup k trvaniu vyživovacej povinnosti nesie so sebou ďalšie dôsledky. Ak súd svojím rozhodnutím neobmedzuje určitý výrok na čas maloletosti dieťaťa, nemôže neprihliadnuť prípadným zmenám, ktoré nastali v období od plnoletosti do rozhodnutia súdu, pravda, s prihliadnutím na návrhy účastníkov. Plnoleté dieťa sa v konaní vyjadrí, či aj po dobu po dosiahnutí plnoletosti uplatňuje (a v akej výške) nárok na výživné. V tomto smere viď aj zjednocujúce stanovisko občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. CPJ 13/1984 z 13. 09. 1984. Ak bol návrh na určenie výživného (alebo zmenu výšky výživného) podaný pred dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, pokračuje v konaní súd starostlivosti o maloletých aj po jeho plnoletosti s tým rozdielom, že plnoleté dieťa má už v ďalšom súdnom konaní samostatné procesné postavenie a jeho zastupovanie opatrovníkom zaniklo. Ak v konaní o výživnom pre maloleté dieťa rozhoduje súd až po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa, treba, aby plnoleté dieťa v konaní uviedlo, či nárok na výživné uplatňuje aj za dobu po dosiahnutí plnoletosti a v akej výške. Súd v takom prípade rozhodne o výživnom až do času rozhodovania. Plnenie dávok výživného, ktoré sa stali splatnými počas nepлноletosti dieťaťa, rovnako ako dávok, ktoré sa stali splatnými po nadobudnutí plnoletosti, uloží súd povinnej osobe priamo voči dieťaťu; to sa týka aj nedoplatkov výživného za čas pred plnoletosťou, ak sa rozhoduje až po dovŕšení plnoletosti (porovnaj napr. R 67/1967, R 2/1985, Zborník III strana 308).

9. Z obsahu spisu je zrejmé, že okresný súd po dovŕšení plnoletosti maloletej K. Z. dal možnosť vyjadriť sa k zvýšeniu výživného aj po dobu nadobudnutia plnoletosti (viď zápisnicu o pojednávaní zo dňa 26. 11. 2018), pričom oprávnená sa k návrhu na zvýšenie výživného podaného v čase, keď ešte plnoletá nebola, pripojila. Okresný súd vzhľadom na uvedené správne rozhodol o zvýšení výživného od podania návrhu na zvýšenie výživného, teda od 15. 08. 2018, pochybil však v tom, že povinnosť otca platiť zvýšené výživné uložil otcovi oprávnenej k jej rukám už od 15. 08. 2018, pričom ale plnoletosť oprávnená nadobudla až 02. 10. 2018. Rovnako okresný súd pochybil, keď rovnako rozhodol aj o povinnosti otca zaplatiť doplatok na výživnom. Z uvedeného dôvodu krajský súd rozsudok okresného súdu síce potvrdil, avšak s tým, že zvýšené výživné za obdobie od 15. 08. 2018 do 02. 10. 2018, ako aj zameškané výživné za toto obdobie, uložil otcovi oprávnenej platiť vopred k rukám matky maloletej a zvýšené výživné za obdobie po nadobudnutí plnoletosti, teda od 03. 10. 2018, ako aj zameškané výživné za obdobie od 03. 10. 2018 do 31. 01. 2019, uložil otcovi povinnosť zaplatiť k rukám už plnoletej dcéry. Výživné od 15. 08. 2018 do 02. 10. 2018 je vo výške 245,- € (od 15. 08. do 31. 08. 17 dní = 85,- €, september 30 dní = 150,- €, október 2 dni = 10,- €, spolu 245,- €), zameškané výživné za obdobie od 15. 08. 2018 do 02. 10. 2018 je v sume 134,04 € (za august 17 dní 150,- € mínus 67,- € zaplatené = 45,51 €, za september 150,- € mínus 67,- € zaplatených = 83,- € a za október za 2 dni 5,53 € = spolu 134,04 €). Zameškané výživné za obdobie od 3. 10. 2018 do 31. 01. 2019 je v sume 393,46 € (za október 2018 28 dní = 77,46 €, za mesiac november a december /2-krát 150,- € mínus 67,- € = 2-krát 83,- € / a za január 2019 vo výške 150,- €, spolu 393,46 €).

10. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením otca oprávnenej, že okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Okresný súd v konaní riadne zisťoval, či a v akom rozsahu došlo k zmene pomerov od ostatného rozhodnutia okresného súdu o výške výživného, a to či už na strane oprávnenej osoby, alebo aj jej rodičov. Pritom sám otec oprávnenej vo svojom vyjadrení k návrhu na zvýšenie výživného uviedol, že jeho priemerný čistý mesačný zárobok je vo výške cca 26.000,- Kč, odvolaciemu súdu až v odvolacom konaní predložil potvrdenie svojho zamestnávateľa o výške jeho mesačného zárobku od januára 2018 do januára 2019, ktorý po prepočte činí 918,35 € mesačne. Podľa názoru odvolacieho súdu aj z takejto výšky priemerného čistého mesačného zárobku je v schopnostiach a možnostiach otca platiť súdom určené zvýšené výživné.

11. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením otca o nepreskúmateľnosti rozsudku okresného súdu, keďže tento neobsahuje žiadne konkrétne údaje, ktoré by odôvodňovali výšku stanoveného výživného. Okresný súd v rozsudku poukázal na to, k akej zmene pomerov došlo od ostatného rozhodnutia o výživnom na strane účastníkov, prihliadol na zvýšenie príjmov i výdavkov rodičov maloletej (teraz už plnoletej) dcéry, poukázal na zvýšenie výdavkov na dcéru z dôvodu jej vyššieho veku, školskej dochádzky na strednej škole, ako i v dôsledku výrazného nárastu celkových životných nákladov i na výdavky dcéry spojené s dochádzaním do školy. Súdom určené zvýšené výživné 150,- € mesačne je primerané vzhľadom na odôvodnené potreby dcéry, aj vzhľadom na príjem otca s prihliadnutím i na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť k ďalšiemu dieťaťu.

12. Keďže žiaden z účastníkov nepožiadaval o náhradu trov konania, okresný súd s poukazom na ust. § 52 a § 57 CSP účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. Z rovnakého dôvodu potom krajský súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok ani na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).